

**Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoiluinstituutti**

Viestinnän koulutusohjelma

Graafinen suunnittelu

YHTEYSTIEDOT

Lahden ammattikorkeakoulu Muotoiluinstituutti

PL 92 (Kannaksenkatu 22), 15141 Lahti
Puh. (03) 828 19
Faksi (03) 828 2815

Sähköpostiosoitteet mallia
etunimi.sukunimi@lamk.fi

Koulutusjohtaja Jorma Lehtonen
Puh. (03) 828 2800

Kansainväliset asiat
Lehtori Heikki Saros
Puh. (03) 828 2961

Koulutussuunnittelija Terhi Katila
Puh. (03) 828 2834

Muotoiluinstituutin yhteinen opetus
Yliopettaja Marja Lampainen
Puh. (03) 828 2820

VIESTINNÄN KOULUTUSOHJELMA

Opintosihteeri Kirsi Rähä
Puh. (03) 828 2803

Opintosihteeri Virve Pohjola
Puh. (03) 828 2819

Elokuva- ja TV-ilmaisu
Yliopettaja Erkki Perkiömäki
Puh. (03) 828 2855

Graafinen suunnittelu
Lehtori Tarja Nieminen
Puh. (03) 828 2844

Multimediatuotanto
Yliopettaja Veli-Pekka Tuovi
Puh. (03) 828 2811

Valokuvaus
Yliopettaja Pauliina Pasanen
Puh. (03) 828 2825

MUOTOILUN KOULUTUSOHJELMA

Opintosihteeri Eija Lehtinen
Puh. (03) 828 2920

Koru- ja hopeamuotoilu
Yliopettaja Taina Seitsara
Puh. (03) 828 2911

Taideteollinen muotoilu
Lehtori Yrjö Tervonen
Puh. (03) 828 2924

Kalustemuotoilu
Tuntiopettaja Harri Kalliomäki

Muoti- ja vaate-suunnittelu
Yliopettaja Esa Lukala
Puh. (03) 828 2950

Pakkausmuotoilu / tuotegrafiikka
Yliopettaja Marja Lampainen
Puh. (03) 828 2820

Sisustusarkkitehtuuri
Yliopettaja Maarit Keto
Puh. (03) 828 2922

Teollinen muotoilu
Yliopettaja Ari Känkänen
Puh. (03) 828 2937

MUOTOILUN JA VIESTINNÄN KOULUTUSOHJELMAT

MUOTOILUN KOULUTUSOHJELMA

Tutkinto

Kulttuurialan ammattikorkeakoulututkinto

Tutkintonimike

Muotoilija AMK

Laajuus

240 op

VIESTINNÄN KOULUTUSOHJELMA

Tutkinto

Kulttuurialan ammattikorkeakoulututkinto

Tutkintonimike

Medianomi AMK

Laajuus

240 op

KOULUTUSOHJELMIEN SUUNTAUTUMISVAIHTOEHDOT JA PÄÄAINEET

Muotoilun koulutusohjelma

Taideteollisuuden suuntautumisvaihtoehto

Koru- ja hopeamuotoilun pääaine

Taideteollisen muotoilun pääaine

Muotoiluteollisuuden suuntautumisvaihtoehto

Kalustemuotoilun pääaine

Muoti- ja vaate suunnittelun pääaine

Pakkausmuotoilun / tuotegrafiikan pääaine

Sisustusarkkitehtuurin pääaine

Teollisen muotoilun pääaine

Viestinnän koulutusohjelma

Elokuva- ja TV-ilmaisun pääaine

Graafisen suunnittelun pääaine

Multimediatuotannon pääaine

Valokuvauksen pääaine

KOULUTUSOHJELMIEN TAVOITTEET

Muotoilun ja viestinnän koulutusohjelmien perusta on visuaalisissa taiteissa ja humanistisissa tieteissä. Koulutusohjelmien tavoitteena on kouluttaa yhteiskunnan ja elinkeinoelämän palvelukseen ammattilaisia, jotka osaavat antaa silmin havaittavan ja käsin kosketeltavan muodon ja merkityksen ihmisen tarvitsemille esineille, viesteille ja palveluksille.

OPINTOJEN RAKENNE

Opinnot suoritetaan kunkin pääaineen opetussuunnitelman mukaisesti. Opiskelija noudattaa aloitusvuotensa opetussuunnitelmaa. Opetussuunnitelma sisältää myös vapaasti valittavia opintoja. Lisäksi opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa osa opinnoista ulkomaisissa oppilaitoksissa erilaisten opiskelijavaihto-ohjelmien puitteissa. Mahdolliset korvaavat suoritukset (esim. muissa korkeakouluissa) huomioidaan.

Opinnot koostuvat seuraavasti:

- Lahden ammattikorkeakoulun yhteiset perusopinnot	14 op
- Muut perusopinnot / koulutusohjelmien perusopinnot	51 op
- Ammattiopinnot	115 op
- Vapaasti valittavat opinnot	15 op
- Harjoittelu	30 op
- Opinnäytetyö	15 op

Lahden ammattikorkeakoulun yhteiset perusopinnot sisältävät kieli- ja viestintäopintoja sekä yrittäjyysopintoja. Muihin perusopintoihin kuuluvat koulutusohjelmien perusopinnot järjestää Muotoiluinstituutin yhteisen opetuksen osasto. Ne muodostuvat kuvataiteellisista ja viestintäteknisistä yleisammattillisista perusopinnoista sekä alojen yhteisistä historia- ja kulttuuriteoreettisista opinnoista. Perusopinnot suoritetaan pääasiassa kahden ensimmäisen opiskeluvuoden aikana.

Ammattiopinnot ovat pääainekohtaisia ja painottuvat ensimmäisen opintovuoden jälkeiselle opiskeluajalle. Vapaasti valittavia opintoja voi valita omasta koulutusohjelmasta, Lahden ammattikorkeakoulun muista koulutusohjelmista, muista ammattikorkeakouluista sekä tiede- ja taidekorkeakouluista. Vapaasti valittaviin opintoihin voi sisällyttää myös ulkomailla suoritettavia opintojaksoja. Harjoittelusta puolet toteutetaan lukukausien aikana opintoihin sidottuina ohjattuina yritys yhteistyöprojekteina ja puolet työskentelynä soveltuviissa yrityksissä kotimaassa tai ulkomailla. Opinnäytetyö on ohjattu painotukseltaan itsenäinen opinnäyte, johon liittyy seminaarityöskentelyä ja kypsyyskoe.

Viestinnän koulutusohjelma

GRAAFINEN SUUNNITTELU

Graafisen suunnittelijan työssä yhdistyvät taiteellisuus ja viestinnällisyys. Graafikoiden työt ovat näkyvä osa visuaalista kulttuuria ja viestintäteollisuutta, niillä on kulttuurista ja ympäristöllistä merkitystä ja vaikutusta.

Tietotekniikka on tunkeutunut voimakkaasti kuvallisen viestinnän alueelle ja sähköistänyt suunnittelijan työpöydän. Tietokone ei ole enää vain väline vaan myös media. Työtehtävät ovat monialaistuneet. Graafikon työ- ja ilmaisuväline voi vaihdella lyijykynästä digitaaliseen multimedianoosto-ohjelmaan, samoin toimeksiannot yksittäisen kuvan tekemisestä erilaisten viestintäkoosteiden tuottamiseen. Havainnointikyvyyn ja käden taitojen, kuvallisen ilmaisun, näkemyksen, tyylitajun ja esteettisen ajattelun kehittäminen on edelleen tärkeää graafikon koulutuksessa erilaisten ammatillisten ja teknisten taitojen opetuksen rinnalla. Koulutuksessa painottuu myös yhä tärkeämpänä viestinnän sisällöllinen tarkastelu ja opiskelijoiden konseptuaalisten taitojen vahvistaminen.

Kuvallisen viestinnän ammattilaisena menestyvältä graafikolta edellytetään hyvää yleissivistystä, luovuutta, taiteellista lahjakkuutta ja kommunikaatio- ja viestintätaitoja. Vaihtelevat työtehtävät ja usein myös nopea työtahti vaativat itsenäisyyttä, joustavuutta ja ryhmätöytäitoja sekä paineen sietokykyä.

Graafikot voivat toimia esimerkiksi kustannusgraafiikan ja graafisen muotoilun alueella työskennellen graafisina suunnittelijoina, kuvittajina ja taittajina mainos- ja suunnittelutoimistoissa, kirjankustantamoissa tai sanoma- ja aikakauslehtien palveluksessa. Markkinointiviestinnän alueella mainosgraafikko osallistuu mm. yritysgraafiikan ja mainonnan suunnitteluun, joka voi sisältää mm. liikemerkkien, esitteiden, julisteiden, etikettien ja pakkausten suunnittelua sekä osallistumista kampanja- ja TV-mainonnan suunnitteluun ja ohjaukseen. Informaatiograafiikan alueella työskentelevä graafikko suunnittelee esimerkiksi liikennemerkkejä, opasteita, näyttelyitä, visuaalisia järjestelmiä ja käyttöliittymiä. Kulttuuriviestinnän alueella graafikkoja työllistävät mm. erilaiset kulttuurilaitokset kuten museot, samoin julkisyhteisöt ja valtionhallinto. Graafikoita toimii yhä enemmän myös ns. uusmediatuotannon alueella osallistuen mm. erilaisen sähköisen viestinnän, tietoverkkojen ja vuorovaikutteisen median suunnitteluun.

Muotoiluinstituutista valmistuneet graafikot saattavat työskennellä myös itsenäisinä yrittäjinä, suunnittelijoina ja graafisina taiteilijoina esim. kuvituksen, sarjakuvan, animaation tai multimedian alueilla ja alansa opetustehtävissä.

Opinnot	Suoritusvuosi				
	1	2	3	4	Σ
PERUSOPINNOT	65 OP				
Kaikille pakolliset yhteiset perusopinnot					14
01PSUO Suomen kieli ja viestintä		4			4
01PRUO Ruotsin kieli	3				3
01PENG Vieras kieli		3			3
01PJYT Yrittäjyysopinnot			4		4
Muut perusopinnot (Koulutusohjelman yhteiset perusopinnot)					51
05PVISU Visuaalinen suunnittelu	9				9
05PVÄRIH Väriahmotus	3				3
05PPIMA Piirustus ja maalaus		3			3
05PELÄV1-2 Elävän mallin piirustus I-II	3	3			6
05PLASTI Plastinen sommittelu		3			3
05PYLTAHI Yleinen taidehistoria	3				3
05PTAHIM Modernismi ja nykyaide	3				3
05PMEHI Mediakulttuuri		3			3
05PESTPER Estetiikan perusteet		3			3
05PJOHELO Johdatus elokuvakerrontaan	3				3
05PGRSGR Graafisen suunnittelun perusteet 1-2	6				6
05PMARKVP Markkinointiviestinnän perusteet			3		3
05PSTUDG Studia generalia			3		3

AMMATTIOPINNOT	115 OP				115
Kuvallisen viestinnän historia ja teoria					12
05PGRKUV Kuvallisen viestinnän perusteet	6				6
05PGRVIEH Graafisen viestinnän historia		3			3
05PGRAUDIO Audiovisuaalisen kulttuurin historia		3			3
Graafinen suunnittelu					55,5
05PGRILM Graafinen ilmaisu	6				6
05PGRSUUN1 Graafinen suunnittelu I	6				6
05PGRSUUN2 Graafinen suunnittelu II		6			6
05PGRTYPO1 Typografia I		4,5			4,5
05PGRTYPO2 Typografia II			3		3
05PGRKIRJA1 Kirjagrafiikka ja kuvitus I	6				6
05PGRKIRJA2 Kirjagrafiikka ja kuvitus II		6			6
05PGRKUJOUR Kuvajournalismi			1,5		1,5
05PGRLEHTI Lehtitaitto		6			6
05PGRYRIT Yritysgrafiikka ja graafinen muotoilu		3			3
05PGRHERA Heraldikka			1,5		1,5
05PGRMAI Mainosgrafiikka			3		3
05PGRINFO Information Design			3		3
Kuvallinen viestintä					23,5
05PGRVK1 Valokuvaus I	3				3
05PGRVK2 Valokuvaus II		3			3
05PGRVK3 Valokuvaus III			3		3
05PGRMM1 Multimedia I		2,5			2,5
05PGRMM2 Multimedia II			6		6
05PGRELO Elokuva- ja videoilmaisu			6		6
Graafinen tekniikka					10,5
05PGRTEKNO Graafinen teknologia		4,5			4,5
05PGROHJ1 Ohjelmisto-opetus I	1,5				1,5
05PGROHJ2 Ohjelmisto-opetus II		3			3
05PGROHJ3 Ohjelmisto-opetus III			1,5		1,5
Syventävät opinnot					13,5
05PGRNÄYT Näyttelysuunnittelu			4,5		4,5
05PGRKAMP Kampanjasuunnittelu				6	6
05PGRPAK Pakkaussuunnittelu				3	3
VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT				15 OP	15
HARJOITTELU				30 OP	30
OPINNÄYTETYÖ				15	15
KOKO TUTKINTO				240 OP	

AMMATTIKORKEAKOULUN PERUSOPINNOT 14 OP

Toteutetaan Lahden ammattikorkeakoulun yleisen suunnitelman mukaisesti.

KOULUTUSOHJELMAN PERUSOPINNOT 51 OP

05PVISU VISUAALINEN SUUNNITTELU 9 OP

Tavoitteet ja sisältö

Havainnon, nähdyn ymmärtämisen, kuvallisen ajattelun ja analyttisen arvioinnin harjaannuttaminen. Mielikuva-ajattelun, ideointimenetelmien, muotoiluongelmien luovan ratkaisun ja prosessien hallinta ja soveltaminen.

- luonnon tekemä muoto
- ihmisen tekemä muoto
- kuvan rakentamisen keinot

Suoritustapa ja arviointi

Opiskelijakohtaisesti ohjatut harjoitustyöt. Luennot ja tehtävien kritiikit.

Opiskelumateriaali

Kirjallisuus ja tenttipäivät ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PVÄRIH VÄRIHAHMOTUS 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Värien havaitsemis- ja värisommittelutaidon kehittäminen ja värien vuorovaikutuksen soveltaminen kuvataiteellisiin ongelmiin.

Suoritustapa ja arviointi

Opiskelijakohtaisesti ohjatut harjoitustyöt. Luennot ja tehtävien kritiikit.

Opiskelumateriaali

Albers, J. 1991. Värien vuorovaikutus. Vapaa taidekoulu, Helsinki.

Itten, J. 1998. Värit taiteessa. Taide, Helsinki.

05PPIMA PIIRUSTUS JA MAALAUS 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Havaintokyvyn ja sommittelutaidon kehittäminen. Väri-, muoto-, tila- ja liikeajattelun kuvataiteellinen harjaannuttaminen piirtämällä ja maalaamalla.

Suoritustapa ja arviointi

Opiskelijakohtaisesti ohjatut harjoitustyöt. Luennot, näyttelyt ja tehtävien kritiikit.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PELÄV1 ELÄVÄN MALLIN PIIRUSTUS I, 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Kehittää valmiuksia ihmisen hahmottamiseen, muoto- ja suhdetajua sekä kuvallista ilmaisutaitoa. Ihmiskehon rakenne, muodot, suhteet ja liike. Kuvan rakentaminen ja siihen liittyvät käsitteet.

Suoritustapa ja arviointi

Ohjattu ja itsenäinen työskentely, dialuennot, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PELÄV2-2ELÄVÄN MALLIN PIIRUSTUS II, 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Syvennetään I-opintojaksolla opittuja perusasioita. Kehitetään henkilökohtaista ilmaisua.

Edeltävät opinnot

Elävän mallin piirustus I

Suoritustapa ja arviointi

Ohjattu ja itsenäinen työskentely, dialuennot, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PLASTI PLASTINEN SOMMITTELU 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Kolmiulotteisen ajattelun ja muodonannon perusteet, eri materiaalit ja työtavat. Harjoitustehtävät kehittävät opiskelijan plastista muototajua ja ilmaisutaitoa.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustyöt ja kritiikkikeskustelut.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PYLTAHI YLEINEN TAIDEHISTORIA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opintojaksolla perehdytään länsimaisen kuvataiteen ja arkkitehtuurin historiaan sekä keskeisiin tutkimusnäkökulmiin. Opiskelija oppii tunnistamaan aikakausien tyylihistoriallisia piirteitä ja suhteuttamaan niitä muuhun kulttuurihistorialliseen aineistoon.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot ja oppimistehtävät tai tentti.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PTAHIM MODERNISMI JA NYKYTAIDE 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opintojaksolla perehdytään modernin kuvataiteen ja nykytaiteen suuntauksiin. Tavoitteena on avata eri näkökulmista taiteellisen tekemisen kenttää ja samalla suhteuttaa taidemaailman ilmiöitä opiskelijan omaan tuottamiseen.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, näyttelyt, teosanalyysi.

Opiskelumateriaali

Opintomonisteet

Sederholm, H. 2000. Tämäkö taidetta? WSOY, Porvoo.

05PMEHI MEDIAKULTTUURI 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Perehtyminen mediahistorian päävaiheisiin ja -piirteisiin. Suullisen viestinnän, painetun sanan kautta kuljetaan valokuvan, elokuvan ja television kautta tämän päivän uusmedioihin. Tavoitteena on ymmärtää kunkin median historiallinen ja kulttuurinen merkitys.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, esimerkkiaineisto, kirjatentti.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PESTPER ESTETIIKAN PERUSTEET 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Perehdyttäminen estetiikan alan keskeisiin kysymyksenasetteluihin ja käsitteisiin: taiteen, ympäristön ja kritiikin perusteisiin.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, esseetehtävä tai tentti.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PJOHELO JOHDATUS ELOKUVAKERRONTAAN 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Elokuvan kerrontamuotojen kautta perehdytään yleiseen kerronnallisuuteen. Opintojaksolla käsitellään niin fiktiivistä kuin dokumentaaristakin kerrontaa, eri lajityyppisiä ja lähestymistapoja.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, esimerkkiaineisto, harjoitustehtävä.

Opetusmateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PGRASUUN1, 05PGRASUUN2 GRAAFISEN SUUNNITTELUN PERUSTEET 1-2, 3 OP + 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija hankkii perustietoja ja valmiuksia graafisesta suunnittelusta, taitto-ohjelmien käytöstä ja typografiasta.

Suoritustapa ja arviointi

Ohjattu harjoitustyö ja kritiikit. Arviointi 1-5.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PMARKVP MARKKINOINTIViestinnän Perusteet 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy markkinointiajattelun ja -viestinnän käsitteelliseen taustaan ja metodologiaan.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot ja tentti.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PSTUDG STUDIA GENERALIA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Luentosarja syventää opiskelijan tietämystä kuvallisen viestinnän nykysuuntauksista, ilmiöistä ja yhteyksistä taiteen ja tieteen kenttään. Aihepiiriltään vaihtelevat teemaluennot tarjoavat erilaisia tulkinta- ja soveltamismahdollisuuksia.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, luentopäiväkirja, essee.

Opiskelumateriaali

Luennoitsijoiden osoittama kirjallisuus.

AMMATTIOPINNOT 115 OP

Kuvallisen viestinnän historia ja teoria 12 op

05PGRKUV KUVALLISEN VIESTINNÄN PERUSTEET 6 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija hankkii yleiskuvan luovan ongelmanratkaisun menetelmistä, suunnitteluprosessista ja suunnittelu-
menetelmien perusteista erilaisten visualisointiharjoitusten avulla.

- kuvallisen ilmaisun ja viestinnän peruskäsitteet
- kuvakerronnan perusteet; mielikuva ja kuva
- mielikuvaan perustuvat ideointimenetelmät
- visuaalisen ilmaisun ja viestinnän analyttinen tarkastelu eri näkökulmista

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, kuvalliset ja kirjalliset harjoitustyöt, ryhmätyöt, näyttelykäynnit. Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Berger 1996. Seeing is Believing. An Introduction to Visual Communication.

Luennoitsijan osoittama kirjallisuus.

05PGRVIEH GRAAFISEN VIESTINNÄN HISTORIA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija hankkii perustiedot graafisen muotoilun ja viestinnän eri alueiden kehityksestä sekä graafisen viestinnän
tarkastelun analyttisistä perusteista ja metodeista.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, tentti.

Opiskelumateriaali

Meggs, P. A History of Graphic Design. Wiley & Sons, New York.

sekä muu osoitettu kirjallisuus.

05PGRAUDIO AUDIOVISUAALISEN KULTTUURIN HISTORIA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Luentosarja laajentaa opiskelijan tietämystä viestinnän historiasta. Aihepiireinä luentosarjassa ovat mm. graafisen
viestinnän historia, sähköisen viestinnän ja valokuvauksen historia.

Edeltävät opinnot

Graafisen viestinnän historia -opintojakso.

Suoritustapa ja arviointi

Opintojakso suoritetaan graafisen suunnittelun, multimediatuotannon ja valokuvauksen suuntautumisvaihtoehtojen
yhteisenä luentosarjana. Luentojen pohjalta suoritetaan tentti, mahdollisten päällekkäisyyksien osalta (esim.
valokuvauksen historia) opiskelija voi kirjoittaa luentokertoja vastaavasta aiheesta esseen.

Opiskelumateriaali

Opintomonisteet ja luennoitsijan osoittama kirjallisuus.

Graafinen suunnittelu 55,5 op**05PGRILM GRAAFINEN ILMAISU 6 OP****Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija perehtyy erilaisiin kuvaoriginaalin tuottotapoihin. Hän kehittää henkilökohtaista kuvailmaisuaan ja materiaalintajuaan kokeellisen työskentelyn avulla.

Suoritustapa ja arviointi

Harjoitustyöt ja kritiikit.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

05PGRSUUN1 GRAAFINEN SUUNNITTELU I, 6 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Tutustutaan graafikon työväliseisiin. Opiskelija kehittää luovaa ja persoonallista ilmaisua pienimuotoisten, graafisen suunnittelun eri alueita kartoittavien harjoitustehtävien avulla.

Suoritustapa ja arviointi

Harjoitustehtävät, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Lyytikäinen, K. & Riikonen, H. 1995. Painotuotteen suunnittelu. Opetushallitus, Helsinki.

05PGRSUUN2 GRAAFINEN SUUNNITTELU II, 6 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija harjaantuu suorittamaan esteettisesti ja taiteellisesti vaativampia tehtäviä graafisen viestinnän eri alueilta.

- suunnitteluprosessin ja -metodien hallinta

- projektityöskentelyä

Edeltävät opinnot

Graafinen suunnittelu I.

Suoritustapa ja arviointi

Harjoitustehtävät, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Meggs. Type and Image. The Language of Graphic Design.

Hiebert. Graphic Design Processes. Universal to Unique.

Osoitettu muu kirjallisuus ja ammattijulkaisut.

05PGRTYPO1 TYPOGRAFIA I, 4,5 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Typografian syventävä tarkastelu viestinä ja taiteena, itsenäisenä viestinnällisenä ja visuaalisena elementtinä.

Opintojakson sisällöllinen painopiste on luova ja analyttinen typografian käyttö.

Edeltävät opinnot

Taiton perusteet I-II.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustyöt, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Drucker, J. 1995. The Alphabetic Labyrinth: The Letters in History and Imagination. Thames and Hudson, London.

Friedl, Ott & Stein 1998. Typography, When Who How.

Carter, R., Day, B. & Meggs, P. Typographic Design, Form and Communication. Wiley & Sons, New Jersey.

05PGRTYPO2 TYPOGRAFIA II, 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija tutustuu merkkimuotoilun perusteisiin ja kirjaimen suunnitteluun Fontographer -ohjelman avulla.

Edeltävät opinnot

Taiton perusteet I-II, Typografia I.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustyöt, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Elam. 1998. Expressive Typography, The Word as Image.

05PGRKIRJA1 KIRJAGRAFIikka JA KUVITUS I, 6 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija tutustuu kirjankuvituksen historiaan ja perehtyy kirjan kokonaissuunnittelun hallintaan:
 - kirjankuvitusoriginaalien suunnittelu valmiisiin teksteihin: kansi, esilehdet, nimiö ja aukeamakuvitus
 - kuvitusnäyttely

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustehtävät ja kritiikit.

Opiskelumateriaali

Opintomonisteet ja osoitettu kirjallisuus.

05PGRKIRJA2 KIRJAGRAFIikka JA KUVITUS II, 6 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija tutustuu käsikirjoituksen tekemiseen ja syventää kirjan kokonaissuunnittelun valmiuksia:
 - kuvitus ja taitto omaan tekstiin
 - kirjankuvitusnäyttely Häme-Galleriassa

Edeltävät opinnot

Kirjagrafiikka ja kuvitus I.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustehtävät ja kritiikit.

Opiskelumateriaali

Kinross, K. & Hochull, J. Designing Books: practice and theory. Hyphen, London.

Opintomonisteet ja muu osoitettu kirjallisuus.

05PGRKUJOUR KUVAJOURNALISMI 1,5 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija hankkii perustiedot visuaalisen journalismin kehityksestä:
 - typografia ja kuvat painetussa julkaisussa
 - dramaturgian sovellutukset graafisessa viestinnässä

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, essee.

Opiskelumateriaali

Opintomonisteet ja luennoitsijan osoittama kirjallisuus.

05PGRLEHTI LEHTITAITTO 6 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija hankkii yleiskuvan sanoma- ja aikakauslehtien muotokielen kehitymisestä:
 - klassinen ja postmoderni taitto ja sovellutukset eri lehtityyppisiin
 - sanoma- ja aikakauslehtien ulkoasun suunnitteluun liittyvien visuaalisten ja typografisten ongelmien kartoittaminen
 - sähköinen julkaisutoiminta

Edeltävät opinnot

Graafinen suunnittelu I ja II.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustyöt, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Monisteet, osoitettu kirjallisuus ja ammattijulkaisut.

05PGRYRIT YRITYSGRAFIikka JA GRAAFINEN MUOTOILU 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Perehdytään yrityskuvan suunnitteluun ja yrityskuvan strategiseen merkitykseen:
 - yrityksen graafisen kuvan muodostajat; tunnukset, merkit ja logot
 - hallittu yrityskuva ja design management -ajattelu
 - yritysgrafiikan sovellutukset

Edeltävät opinnot

Graafinen suunnittelu I ja II.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustyöt, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Frutiger, A. Signs and Symbols. Their Design and Meaning. Watson-Guptill, New York.

Morgan, C. Logo, Identity, Brand, Culture. Crans-Pres-Celigny RotoVision.

Poikolainen & Klippi. 1994. Design Management – yrityskuvasta kilpailuvaltti.

Muu osoitettu ammattikirjallisuus ja ammattijulkaisut.

05PGRHERA HERALDIKKA 1,5 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija hankkii perustiedot heraldisen muotokielen historiasta ja heraldisten tunnusten ja merkkien ilmenemis- ja käyttömuotojen nykyisistä sovelluksista. Vaakunatieteen sääntöjärjestelmä.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustyöt, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Opintomonisteet ja luennoitsijan osoittama kirjallisuus.

05PGRMAI MAINOSGRAFIKKA 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija perehtyy mainosgrafiikan suunnitteluun ja sen asemaan mainostajan liiketoiminnassa. Julisteet, ilmoitukset, esitteet, graafiset merkkijärjestelmät, mainoslahjat ja muut erilliset yksittäiset mainostoimenpiteet.

Edeltävät opinnot

Graafinen suunnittelu I-II, Yritysgrafiikka ja graafinen muotoilu.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustehtävät, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Monisteet, osoitettu kirjallisuus ja ammattijulkaisut.

05PGRINFO INFORMATION DESIGN 3 CR**Objectives and contents**

Familiarizing students with different traditions and trends of envisioning information; practicing in exercises and in a project work:

- visual structuring, layering and sequencing of qualitative and quantitative information
- didactical typography
- conception of information graphics
- applying elements of visual identity, adaptation to a visual system.

Assessment

Exercises, critiques, lectures.

Kuvallinen viestintä 23,5 op**05PGRVK1 VALOKUVAUS I, 3 OP****Tavoitteet ja sisältö**

Valokuvauksen ilmaisun ja tekniikan perusteet. Kuvakerronta, sommittelu ja valaisu sekä kuvaus- ja laboratoriotekniikan perusteet. Mustavalko- ja värimateriaalit.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, demonstraatiot, kuvaustehtävät ja laboratoriotyöskentely, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Monisteet, osoitettu kirjallisuus ja ammattijulkaisut.

05PGRVK2 VALOKUVAUS II, 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Lisätä valokuvaustekniikoiden tuntemusta ja hallintaa erilaisten teknisten ja ilmaisullisten ongelmien ratkaisemisen avulla. Mustavalko- ja värimateriaalit.

Edeltävät opinnot

Valokuvaus I

Suoritustapa ja arviointi

Demonstraatiot, kuvaustehtävät ja laboratoriotyöskentely, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Monistees, osoitettu kirjallisuus ja ammattijulkaisut.

05PGRVK3 VALOKUVAUS III, 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija harjaannuttaa taitojaan väri- ja studiotyöskentelyssä. Perehdytään studiolaitteisiin ja valaistukseen tuotekuvaus- ja muiden harjoitusten avulla.

Edeltävät opinnot

Valokuvaus I ja II.

Suoritustapa ja arviointi

Demonstraatiot ja studiotyöskentely, harjoitustyöt, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Monistees, osoitettu kirjallisuus ja ammattijulkaisut.

05PGRMM1 MULTIMEDIA I, 2,5 CR: Web media Design Workshop**Objectives and contents**

An overview about the Internet, the world wide web, and how students can use this as a creative medium to communicate, to tell a story and to create an interactive experience. Students learn to use the tools to create for the web, and how to use different media (text, visuals, illustrations, photos, animations, sound, voice and music that they need to integrate in to one project (time-based or interactive). Further, hyperlinks, flow-charts, story boards, navigation, rhythm, timing and synchronization will be discussed.

Assessment

Lectures, presentations, discussions, assignments, critiques.

05PGRMM2 MULTIMEDIA II, 6 CR: Advanced Web media Design Workshop**Objectives and contents**

More complex designs for the web are created. Students focus more on how they can deliver what they want to say, or build a more intricate interaction. The projects are mainly content-driven, a strong concept and how to visualize it are very important aspects. Simple coding or scripting examples are provided so students can create more powerful designs. When the pieces are interactive, the focus will be on a deeper understanding of how to create a better interface, improved usability, how to deepen the experience for the user. An example could be the development of a game. When the pieces are time-based, the focus will be on how to use time, how to pace/deliver a narration, to make sure it has a maximal impact on the viewer.

Assessment

Lectures, presentations, discussions, assignments, critiques.

05PGRELO ELOKUVA- JA VIDEOILMAISU 6 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Perustiedot videotekniikasta ja videotuotannosta. Videoilmaisun perusteet ja osatekijät; kuvallinen jatkuvuus ja dramaturgian perusteet.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustyöt, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

Graafinen tekniikka 10,5 op**05PGRTEKNO GRAAFINEN TEKNOLOGIA 4,5 OP****Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija hankkii yleiskuvan graafisen teknologian historiasta ja nykyisyydestä:

- eri painomenetelmät ja reprottekniikat
- paperi materiaalina
- paperin ja painomenetelmän valinta eri viestintävälineille
- perustiedot graafisesta ATK-teknologiasta, laitteista ja graafisen viestinnän ohjelmista

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, demonstraatiot, harjoitustyöt ja tutustumiskäynnit. Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Sumiloff. Graafisen suunnittelijan teknologia.

05PGROHJ1, 05PGROHJ2, 05PGROHJ3 OHJELMISTO-OPETUS I-III, 6 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija hankkii perusvalmiudet digitaalisen kuvan ja tekstitypografian käyttöön paino-originaalituotannossa sekä harjaannuttaa tuotantoprosessin hallintaan. Hän perehtyy kuvankäsittelyn perusteisiin; skannaus- ja kuvankäsittelyohjelmiin (esim. Photoshop), tulostuksiin ja digitaalisen aineiston painokuntoon saattamiseen. Opiskelija tutustuu graafisessa viestinnässä yleisemmin käytettyihin vektorigrafiikka- ja taitto-ohjelmiin (esim. Freehand, PageMaker, QuarkExpress, InDesign).

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, demonstraatiot, harjoitustyöt, kritiikit. Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Opintomonisteet, muu materiaali ilmoitetaan opintojakson alussa.

Syventävät opinnot 13,5 op**05PGRNÄYT NÄYTTIELYSUUNNITTELU 4,5 OP****Tavoitteet ja sisältö**

Näyttelyarkkitehtuurin tavoitteiden ymmärtäminen ja keinojen hallinta. Näyttelyn muodon määräytyminen sisältöä tulkien ja tukien. Näyttelyviestintä, tilan jäsentely ja arkkitehtuuri. Näyttelyrakenteet, värien käyttö ja valaistuksen suunnittelu. Näyttelygrafiikka ja typografia.

Edeltävät opinnot

Graafinen suunnittelu I ja II. Yritysgrafiikka ja graafinen muotoilu.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustyöt, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Monisteet, osoitettu kirjallisuus ja ammattijulkaisut.

05PGRKAMP KAMPANJASUUNNITTELU 6 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Laaja harjoitustyö viestintäkeinojen yhteiskäytöstä. Kampanjakokonaisuuden ideointi, verbaalinen ja visuaalinen suunnittelu sekä viimeistely toteutus. Näyttelyn rakentaminen ja presentaatio.

Edeltävät opinnot

Graafinen suunnittelu I ja II. Yritysgrafiikka ja graafinen muotoilu I ja II. Markkinointiviestintä ja mainosgrafiikka.

Suoritustapa ja arviointi

Harjoitustyö, kritiikki.

Opiskelumateriaali

Monisteet, osoitettu kirjallisuus ja ammattijulkaisut.

05PGRPAK PAKKAUSSUUNNITTELU 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Pakkauksen käsite ja historiallinen kehitys. Pakkauksen tehtävät ja merkitys viestinnässä; pakkaus yrityskuvan osana. Rakenteet ja materiaalit. Logistiikka ja standardit. Graafiset elementit: typografia ja värit pakkauksessa. Painatusmenetelmät. Projektityöskentelyä.

Edeltävät opinnot

Graafinen suunnittelu I ja II, Yritysgrafiikka ja graafinen muotoilu, Mainosgrafiikka.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustyöt, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Monisteet, osoitettu kirjallisuus ja ammattijulkaisut.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 15 OP

Tutkintoon kuuluu 15 opintopistettä vapaasti valittavia opintoja, jotka voidaan valita omasta koulutusohjelmasta tai Lahden ammattikorkeakoulun muista koulutusohjelmista, muista ammattikorkeakouluista sekä tiede- tai taidekorkeakouluista. Opintopisteet voivat sisältää myös ulkomailla suoritettavia opintojaksoja.

GRAAFISEN ILMAISUN TYÖPAJA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Tutustutaan tilasuunnittelun perusteisiin kokeellisen työskentelyn avulla:

- avaruudellinen hahmotus
- tilasommittelu
- graafinen 3-ulotteinen ilmaisu
- kuvan, muodon ja typografian suhteiden tutkiminen tilassa

Edeltävät opinnot

Graafinen ilmaisu I

Suoritustapa ja arviointi

Harjoitustyöt, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

KUVITUKSEN TYÖPAJA 6 OP

Tavoitteet ja sisältö

Suurikokoisten piirrosoriginaalien/kolmiulotteisten esineoriginaalien valmistus ja käyttö kuvituksessa. Diakuvaus, skannaus, taitto. Kokeellista työskentelyä.

Edeltävät opinnot

Kirjagrafiikka ja kuvitus I ja II.

Suoritustapa ja arviointi

Harjoitustyöt, kritiikit.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

KALLIGRAFIA I JA II, 1,5 OP + 1,5 OP

Tavoitteet ja sisältö

Perustiedot kalligrafian historiasta. Kalligrafia taiteena ja sovellutuksina, Italic -tyyli.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, kirjoitusharjoitukset ja sommittelutehtävät.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

SILKKIPAINO 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Serigrafian mahdollisuudet ja menetelmät.

Suoritustapa ja arviointi

Demonstraatiot, harjoitustyöt. Arviointi hyväksytty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

TAIDEGRAFIIKAN TYÖPAJAT 6 OP + 6 OP

Tavoitteet ja sisältö

Perinteiset taidegrafiikan menetelmät. Henkilökohtaisen ilmaisun löytäminen.

Suoritustapa ja arviointi

Demonstraatiot, työpajatyöskentely. Arviointi hyväksytty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

PAPERINVALMISTUS 1,5 OP

Tavoitteet ja sisältö

Paperin valmistuksen perusteet. Klassinen käsin tehty paperiarkki: muotoilu, prässäys, liimaus. Työskentely paperimassoilla: paperimaalaus, reliefi. Massan valmistus lumpuista ja pellavakuiduista.

Suoritustapa ja arviointi

Demonstraatiot, harjoitustyöt. Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

SARJAKUVA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Sarjakuvailmaisun perusteet. Käsikirjoittamisen ja kuvakerronnan erityispiirteet, kuvan ja tekstin yhdistäminen. Sarjakuvan historia ja vaiheet Suomessa.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustyöt, kritiikit. Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Opintomonisteet ja osoitettu kirjallisuus.

ANIMAATIO 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Perustiedot animaatioelokuvan historiasta ja lajeista. Animaatioilmaisun perusteet: elokuvan kieli, kerrontatavat, dramaturgia. Perinteisen animaatioilmaisun osatekijät: kuvakerronta, liike ja ääni; käsikirjoitus, kuvaus, leikkaus, äänitys. Kokeellinen animaatio, tietokonetekniikka ja digitaalinen animaatio.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, demonstraatiot, harjoitustyöt, kritiikit. Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Opintomonisteet ja osoitettu kirjallisuus.

MAINOSVIDEO 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Tilausvideoiden tuotanto- ja sisältömallit sekä sovellutukset kaupalliseen tuotantoon.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitustyöt, kritiikit. Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

DESIGN WORKSHOP 3 CR

Objectives and contents

Familiarizing students with various aspects of type design/written language; such as the construction of latin alphabet, tools and present day production technology. Exercises on finding new forms for type.

Assessment

Exercises, lectures, critiques.

KOKEELLINEN KANKAANPAINANTA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Silkkipainotekniikan sovellutukset tekstiilimateriaalille, pigmenttivärit, erikoispigmentit, erikoispainotekniikoista mm. polttopainatus.

Suoritustapa ja arviointi

Demonstraatiot, tutustuminen työympäristöön ja -välineisiin, luennot tekstiilipainotekniikoista ja niiden kehittymisestä, kokeellista ja innovatiivista työpajatyöskentelyä. Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

JULISTETYÖPAJA 1,5 – 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Perehdyttää julistesuunnittelun historiaan kuvallisen viestinnän eräänä merkittävänä mediana erityisesti 1975-2000 välisenä aikana. Antaa esimerkkien ja analyysien avulla kokonaiskuvan julisteesta aikansa tulkkinä. Kehittää opiskelijan henkilökohtaista kuva-ilmaisuutta ja viestintävalmiuksia: työpajassa tuotetaan isoon kokoon valittuun teeman liittyviä julisteita.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, analyysit, harjoitustyö ja kritiikki.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alussa.

DYNAMIC PORTFOLIO 1,5 – 3 CR

Objectives and contents

Use of the possibilities of web and interactive media to show one's work. The focus will be on using interaction, animation, sound, to create an engaging experience for the viewer. Assessment will be done during and/or after the critique/presentation. Requirement is to create something that is more than just a translation of print media on the web. There also needs to be a good flow, something appealing, intriguing and above all, easy to download.

Assessment

Lectures, presentations, critique.

ADVERTISING AND ART DIRECTION 3 CR

Objectives and contents

An advanced workshop about advertising, its practice and strategies. It deals with the development of effective commercial marketing and sales messaging, visual and verbal. The major emphasis will be on concept and innovative ideas. Various aspects of art direction will be covered both from a national and also from an international point of view. Exercises will be given on how to create concepts and creatively execute them in different media. The lecturing will include tools and skills to be used in solving a marketing problem as well as visual thinking in creating solutions to marketing problems.

Assessment

Exercises, critiques, lectures.

HARJOITTELU 30 OP

Tavoitteet ja sisältö

Tutkintoon sisältyy 30 opintopistettä harjoittelua, josta puolet (15 op) toteutetaan lukukausien aikana opintoihin sidottuina ohjattuina yritysryhmissä työprojekteina ja puolet (15 op) työskentelynä soveltuviissa yrityksissä kotimaassa tai ulkomailla. Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjatuksi erityisesti ammattipintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä.

Suoritustapa ja arviointi

Yrityksissä tapahtuvan harjoittelun laajuus on 15 opintopistettä, mikä tarkoittaa 10 kalenteriviikon työskentelyä (viikoittainen työaika 40 tuntia). Harjoittelun hyväksymisen ehtona on, että opiskelija toimittaa yliopettajalle harjoittelukertomuksen ja työtodistuksen. Harjoittelusta tiedotetaan tarkemmin kevätlukukaudella. Arviointi hyväksyty/hylätty.

OPINNÄYTETYÖ 15 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opinnäytetyö on ohjattu, painotukseltaan itsenäinen opinnäyte, johon liittyy seminaarityöskentelyä ja kypsyyskoe. Opinnäytetyön tavoitteena on harjaannuttaa tietojen ja taitojen hankintaan ja ammattitaidon soveltamiseen oman pääaineen keskeisellä osaamisalueella olevan ongelman ratkaisussa. Lisäksi opinnäytetyö tukee opiskelijan kehittymistä hyvään suulliseen, kirjalliseen ja kuvalliseen ilmaisuun. Tarkemmat ohjeet opinnäytetyöstä löytyvät koulutusohjelman opinnäytetyöohjeesta.